

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 87 hallituksen esityksen johdosta laiksi vuodelta 1987 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavista veroasteikoista ja veroprosenteista

Eduskunta on 3 päivänä lokakuuta 1986 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 112 laiksi vuodelta 1986 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavista veroasteikoista ja veroprosenteista.

Tämän esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt eduskunnan valiokuntaan 19 päivänä syyskuuta 1986 valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän ed. Puolanteen ym. lakialoitteen n:o 77 laiksi vuodelta 1987 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavista veroasteikoista ja veroprosenteista, eduskunnan valiokuntaan 14 päivänä lokakuuta 1986 valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän ed. Rosnellin ym. lakialoitteen n:o 107 laiksi vuodelta 1987 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavista veroasteikoista ja veroprosenteista sekä eduskunnan valiokuntaan 5 päivänä marraskuuta 1986 valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän ed. Vepsäläisen ym. lakialoitteen n:o 127 laiksi vuodelta 1987 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavista veroasteikoista ja veroprosenteista. Niin ikään valiokunta on käsitellyt eduskunnan 4 päivänä huhtikuuta 1986 valiokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämän ed. Skönnin ym. toivomusaloitteen n:o 193 kansalaisten sekä pien- ja työvaltaisten yritysten verorasituksen keventämistä.

Tulo- ja varallisuusverolain mukaan kultakin vuodelta toimitettavassa verotuksessa sovellettavista veroasteikoista ja veroprosenteista säädetään erikseen. Käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen sisältyy ehdotus vuodelta 1987 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavista veroasteikoista ja veroprosenteista. Vuodelle 1987 ehdotettu tuloveroasteikko on laadittu siten, että tuloluokkien rajat ja veron markkamäärät ovat neljä prosenttia suuremmat kuin kuluvalta vuodelta toimitettavassa verotuksessa sovellettavassa tuloveroasteikossa. Asteikon lieventäminen on ehdotuksessa toteutettu samoin kuin aikaisempien vuosien inflaatiotarkistukset eli suhteellisesti saman suuruksena asteikon kaikilla tulotasoilla.

Vuodelle 1987 ehdotettu tuloveroasteikko merkitsee sitä, että verotettavan tulon kasvu neljällä prosentilla kuluvalta vuodesta ei johda valtion tuloverotuksen kiristymiseen. Verotettavan tulon määrä, josta lähtien valtion tuloveroa kannetaan, ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä 15 000 markasta 15 600 markkaan.

Hallitus ehdottaa 3,5 prosentin suuruisen inflaatiotarkistuksen toteuttamista myös progressiivisessa varallisuusveroasteikossa. Tämän mukaisesti varallisuusveroasteikon alarajaa ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä 800 000 markasta 830 000 markkaan.

Yhteisön tuloveroprosentti ehdotetaan vuonna 1987 pidettäväksi nykyisellä tasolla eli 33 prosenttina ja samoin yhteisön varallisuusveroprosentti nykyisenä yhtenä prosenttina.

Vuoden 1987 tuloverotuksen tarkistukset otettaisiin huomioon palkansaajille päätoimesta maksettavan palkan ennakonpidätyksissä 1 päivästä maaliskuuta 1987 lähtien. Tammi- ja helmikuussa 1987 toimitettaisiin palkansaajien ennakonpidätys kuluvalta vuoden maaliskuusta lähtien käytössä olleiden ennakonpidätyksen laskentaperusteiden ja pidätystaulukoiden mukaisina. Maaliskuun alusta voimaan tulevat palkansaajien ennakonpidätyksen laskentaperusteet ja pidätystaulukot laadittaisiin siten, että niiden mukaisten ennakonpidätyksen taso vastaisi koko vuodelta maksuunpantavien verojen ja maksujen määrää, jos uudet pidätystaulukot olisivat voimassa koko vuoden.

Lakialoitteeseen n:o 77 sisältyvän lakiehdotuksen mukaan progressiivisen tuloveroasteikon alaraja olisi 17 000 markkaa, asteikkoon sisältyviä tuloluokkia olisi hallituksen ehdottamaa vähemmän ja korkein marginaaliveroprosentti olisi 50 prosenttia. Yhteisön tuloveroprosentti olisi 33. Lakiehdotukseen ei sisältyisi lainkaan varallisuusveroasteikkoa. Lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen mukainen laki tulisi voimaan ja myös sovellettavaksi vuoden 1987 alusta.

Lakialoitteeseen n:o 107 sisältyvän lakiehdotuksen mukaan progressiivisen tuloveroasteikon alaraja olisi 30 000 markkaa ja asteikko olisi hallituksen ehdottamaa lievempi, paitsi ylimmissä tuloluokissa verotus olisi hallituksen ehdottamaa ankarampaa. Varallisuusverotus olisi ankarampaa kuin hallituksen esityksen mukaan, mutta verotettavan varallisuuden alaraja riippuisi perheenjäsenten lukumäärästä. Yhteisön tuloveroprosentti olisi 43 ja yhteisön varallisuusveroprosentti 2. Laki tulisi voimaan ja myös sovellettavaksi vuoden 1987 alusta.

Lakialoitteeseen n:o 127 sisältyvän lakiehdotuksen mukaan progressiivisen tuloveroasteikon alaraja olisi 20 000 markkaa ja asteikko olisi hallituksen ehdottamaa lievempi, paitsi ylimmissä tuloluokissa verotus olisi hallituksen ehdottamaa ankarampaa. Varallisuusveroasteikko olisi hallituksen ehdottamaa ankarampi. Yhteisön tuloveroprosentti olisi 43 ja yhteisön varallisuusveroprosentti olisi 1,5. Laki tulisi voimaan ja myös sovellettavaksi vuoden 1987 alusta.

Toivomusaloitteessa n:o 193 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi pikaisesti toimenpiteisiin kansalaisten verorasituksen alentamiseksi sekä pien- ja työvaltaisten yritysten verotuksen keventämiseksi siirtä-

mällä verotuksen painopistettä suurteollisuuteen ja pääomavaltaiseen teollisuuteen.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Käsitlemiensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen muuttamattomana.

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

että lakialoitteisiin n:o 77, 107 ja 127 sisältyvät lakiehdotukset hylättäisiin.

Vielä valiokunta ehdottaa,

että toivomusaloite n:o 193 hylättäisiin.

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 1986

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, varapuheenjohtaja Muurman, jäsenet Alppi (osittain), Joutsenlahti (osittain), Linna, Martikainen,

Mäki-Hakola, Rosnell, Rönholm, Tenhiälä ja Tikka (osittain) sekä varajäsenet Eklund, Hietala, Järvenpää, Manninen, Sasi, Savolainen, Vepsäläinen ja Vähäkangas (osittain).

Vastalauseita

I

Demokraattisen Vaihtoehdon eduskuntaryhmän mielestä pienet palkat, pienet eläkkeet, sairauspäivärahat ja pienet työttömyyspäivärahat on jätettävä verotuksen ulkopuolelle. Tämän toteuttamiseksi ryhmän jättämässä aloitteessa ehdotetaan verotaulukot laadittaviksi siten, että valtionverosta vapaata tuloa on 4 000 markkaa kuukaudessa. Tätä suuremmista tuloista ehdotamme,

että valtionvero olisi hallituksen esitystä huomattavasti lievempi, mutta yli 10 000 markan suuristen kuukausitulojen verotusta ehdotamme kiristettäväksi.

Hallituksen ehdotus, joka nostaa jälleen varallisuusveron alarajaa, ei ole Devan mielestä oikein. Ehdotamme, että varallisuusveron alaraja olisi 300 000 markkaa ja sitä korotettaisiin

100 000 markalla perheenjäsentä kohti omassa tai perheen käytössä olevan asunnon osalta.

Yhteisöjen tuloveroprosentiksi ehdotamme 43 hallituksen esittämän 33:n asemesta. Ehdotamme, että yhtiöille palautettaisiin varallisuusvero ja että se olisi 2 %.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin seuraavan sisältöisenä:

Laki

vuodelta 1987 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavista veroasteikoista ja veroprosenteista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

2 §

Progressiivinen tuloveroasteikko on seuraava:

Verotettava tulo	Vero alarajan kohdalla	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta
mk	mk	%
30 000— 32 000	10	10
32 000— 35 000	210	15
35 000— 40 000	660	20
40 000— 50 000	1 660	27
50 000— 60 000	4 360	29
60 000— 70 000	7 260	32
70 000— 90 000	10 460	35
90 000—120 000	17 460	40
120 000—160 000	29 460	45
160 000—260 000	47 460	50
260 000—	97 460	55

3 §

Varallisuusveroa peritään 300 000—1 000 000 markan varallisuudesta 1,5 prosenttia ja yli 1 000 000 markan varallisuudesta 2 prosenttia.

Verotettavan varallisuuden alarajaa korotetaan 100 000 markalla perheenjäsentä kohti omassa tai perheen käytössä olevan asunnon osalta.

4 §

Yhteisön tuloveroprosentti on 43 ja yhteisön varallisuusveroprosentti 2.

5 §

(Kuten 6 § valiokunnan mietinnössä)

6 §

(Poist.)

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 1986

Irma Rosnell

II

Esitämme aloitteemme mukaisesti tuloveroasteikon alapäähän suurempaa kevennystä kuin mitä hallitus on esittänyt. Vastaavasti suurimpia tuloja ehdotamme verotettavaksi vuonna 1987 enemmän kuin niistä verotetaan vuonna 1986.

Varallisuusveroasteikkoa ehdotamme muutettavaksi siten, että alaraja lasketaan ennen vuoden 1986 suurta nostoa valliinneelle tasolle.

Perusteltua on tässä yhteydessä myös arvioida

seikkaperäisesti hallituksen veropolitiikkaa, varsinkin kun valiokunnan enemmistö on siihen tämän asian kohdalla yhtynyt.

Hallituksen veropolitiittinen linja

Hallituksen johdonmukaisena linjana verotuksessa on ollut yritysten verotuksen ja maksujen

pienentäminen kansalaisten vahingoksi ja toisaalta suurituloisten ja rikkaiden suosiminen.

Ensinnäkin yritysten maksamia veroja on jatkuvasti alennettu ja kotitalouksien maksamia veroja lisätty mm. pysyväistämällä suhdanne-olonteiset teollisuusrakennusten ja teollisuuden koneiden ja laitteiden liikevaihtoverohuojennukset, poistamalla työnantajan lapsilisämaksu käytännössä pysyvästi, vähentämällä työnantajan solumaksuja ja lisäämällä vastaavasti vakuutetun maksuja, laajentamalla yritysten tuloksentasausmahdollisuuksia jne. Vastikään siirryttiin sähköverossa ja polttoaineveroissa kuluttajia rasittavaan energian panemiseen liikevaihtoverolle niin, että teollisuus saa miljardikevennyksen kotitalouksien kustannuksella.

Toiseksi suurten omaisuuksien ja suurien tulojen verotusta on kevennetty ja pieni- ja keskituloisten verorasitusta lisätty. Tästä on useita esimerkkejä jäljempänä.

Sen lisäksi hallitus on tehnyt periaatepäätöksen ns. marginaaliverouudistuksesta. Se merkitsi sitä, että suurituloisin viidennes suomalaisista saisi puolen miljardin veroalennuksen, toiseksi suurituloisin ehkäpä sadan miljoonan verohelpotuksen muiden kolmen viidesosan, siis pieni- ja keskituloisten, maksaessa tämän "verokevennyksen" lisääntyvinä välillisinä veroina. — Vastarinnan pelottamana hallitus ei ole sitä kyennyt toteuttamaan. Oppositiossa oleva kokoomus taas ajaa tätä uudistusta täysin rinnoin.

Tulojen verottamisesta

Tuloveroasteikkoon ja palkansaaajan keskeisiin vähennyksiin hallitus on esittänyt inflaatiotarkistukseen verrattavaa valtion tuloveroasteikon tarkistusta. Kunnallisverotuksen alarajaa säätelevää perusvähennystä hallitus on esittänyt korotettavaksi 5 000 markasta 5 200 markkaan eli 4 %.

Verottomuus on sen sijaan lisääntynyt pääomatulojen puolella. Vuonna 1985 osinkojen ja korkojen osalta omaisuustulovähennys nousi 3 000 markasta 3 800 markkaan eli 26,6 % ja vuodeksi 1987 hallitus on esittänyt sen nostamista edelleen 5 200 markkaan eli 36,8 %. Kahdessa vuodessa se siis liki kaksinkertaistuisi. Jos omaisuustulovähennys koskee vuokratuloa, sen enimmäismäärä olisi vuonna 1987 verotuksessa vähennyskelpoinen 7 200 markkaan saakka oltuaan vuonna 1986 vain 6 000 markkaa (nousua 20 %).

SKDL puolestaan katsoo, että omaisuustuloja ei tule asettaa etuoikeutettuun asemaan, vaan

kevennystä on saatava pienimpiin tuloihin (olivatpa ne eläke-, palkka-, yrittäjä- tai ammatin harjoittajan tuloja) niin valtion tuloverotuksessa kuin kunnallisverotuksessa.

Varallisuuden verottamisesta

Tässä yhteydessä on tarpeen luoda myös yleiskatsaus siihen, miten verolaeilla ja niihin hallituksen vuoden 1987 tulo- ja menoarvion yhteydessä esittämällä muutoksilla eikä vain varallisuusverotaulukolla säädellään sitä, missä määrin todellisuudessa varallisuudesta ja siten rikkaita verotetaan. Pelkkään taulukkoon katsominen ei kaikkea paljasta, johtaapa suorastaan harhaan.

Ensinnäkin verotettavan varallisuuden alarajaksi hallitus on esittänyt 830 000 markkaa eli nousua lähes 4 %. Tätä myös valiokunnan enemmistö on asettunut kannattamaan. Suuren harppauksen hallitus ja sitä tukenut eduskunnan enemmistö tekivät kuitenkin vuoden 1986 verotukseen, kun rajaa nostettiin 65 %. Silloin varallisuusverosta vapautui noin 100 000 suomalaista ja sitä maksamaan jäi enää noin 30 000 suomalaista.

Siihen taas, kuinka paljon varallisuusveroa rikas joutuu maksamaan, vaikuttaa varallisuusverotaulukko ja ennen muuta varallisuusveroprosentti ylimmän taulukkoon merkityn rajan yläpuolella. Vuonna 1975 tämä enimmäisprosentti oli 2 ja vuonna 1976 hätätilahallituksen kaudella 4, mistä se on sittemmin laskenut. Nyt se on 1,7 %.

Kolmas tekijä siinä, kuinka paljon veroa varallisuudesta joutuu todellisuudessa maksamaan, on tulo- ja varallisuusverolain 43 §:n tulkinta. Käytännössä näet ei noudateta käyvän hinnan periaatetta, mikä epäilemättä vaikuttaa ratkaisevalla tavalla maksettavaan varallisuusveroon. Sen lisäksi hallitus on nyt esittänyt, että pörssiyritysten varallisuusveroarvot alennettaisiin vain 70 %:iin niiden käyvästä arvosta. Pörssiosakkeet ovatkin olleet ainoita omaisuusesineitä, jotka on verotuksessa tähän asti arvostettu todella lain mukaan käypään arvoon.

Peliä ja pelaamista taas hyödyttää hallituksen esitys, että osakekauppojen leimavero alenee 1,6 prosentista 1 prosenttiin.

Hallitus on ehdottanut muutosta myös tulo- ja varallisuusverolain (TVL) 65 §:ään. Sen mukaan varallisuusvero voidaan tarvittaessa vaikka kokonaan jättää panematta maksuun. Nykyisinhän siitä on voitu jättää maksuun panematta vain 30 %. Siten hallitus esittää ehdotonta enimmäis-

määrää verotukselle: kenenkään ei tarvitse maksaa minkäänlaista veroa yli 80 % verotettavista tuloistaan. Tätä ennen on pitänyt joissakin tapauksissa maksaa veroa enemmän sen johdosta, että varallisuusveroa on pantu kuitenkin maksuun aina 70 % verotettavista tuloista. Avainsana tässä on verotettava tulo eli se, mitä veronalaisista tuloista jää jäljelle, kun lain suomat vähennykset on vähennetty. Rikkaat, suurien omaisuuksien haltijat, ovat aina pystyneet järjestämään itse itselleen tuloja, jotka eivät ole veronalaisia vaan verottomia tuloja: mm. verottomia korkoja tai verottomia myyntivoittoja. He eivät siis itse asias- sa ole koskaan maksaneet kattosäännöksen mukaisesti, kun kaikki tulot otetaan huomioon.

TVL:n 65 §:n lisäksi on yksivuotisena verolaki- na ollut voimassa omistajayrittäjille annettu vero- helpotus, jonka mukaan he saavat vähentää yri- tystoimintaansa liittyvän varallisuusveron vastaa- vista yritystoiminnan tuloistaan.

Kun voimassa ovat molemmat lait, TVL:n 65 §:n kattosäännöksen laajennus ja omistajayrit- täjän huojoennus, syntyy siitä iso etu yritysten omistajille. Vielä vuoteen 1985 saakka näistä poikkeussäännöksistä hyötyi suurempi joukko, mutta sitten verotettavan varallisuuden alarajan nosto jätti monen varallisuusverotuksen ulkopuo- llelle. Tätä nykyä verotuksen kattosäännöstä hyö- tyy noin 200 veronmaksajaa, jotka sattuvat ole- maan Suomen kaikkein rikkaimpia ihmisiä. Mi- käli hallituksen ehdottama muutos TVL:n 65 §:ään hyväksytään eduskunnassa, he saavat jaettavakseen yhteensä 5—10 miljoonan markan suuruisen hyödyn: siis 25 000—50 000 markkaa henkeä kohti. *Hallituksen linjana on todellakin rikkaimpien "taakan" keventäminen.*

Hallitus on esittänyt rajoitettavaksi harkintave- rotusta. Ei ole kuitenkaan oikein vapauttaa har- kintaverotuksesta sellaisia holding-yhtiön tapaisia avoimia yhtiöitä tai kommandiittiyhtiöitä, joiden tarkoituksena on omistaa, välittää tai myydä arvopapereita tai jotka näin tosiasiallisesti teke- vät. Osoittautuu näet, että tällaisilla yrityksillä pyritään useinkin vain verotuksen välttämiseen.

Varallisuusveroa keventävät siis:

- varallisuusveron alarajan nostaminen ja suurimman varallisuusveroprosentin alenta- minen
- varallisuuden aliarvostus verotuksessa: sitä hallitus laajentaisi nyt pörssiosakkeiden kohdalta
- yritystoiminnasta maksettavan varallisuus-

veron vähentäminen yritystoiminnasta saa- duista tuloista, ennen kuin näitä tuloja verotetaan

— TVL:n 65 §:ään sisältyvä kattosäännös.

Ehdottamamme tuloveroasteikko

Ehdotus tuloveroasteikoksi on laadittu siten, että verotettavan tulon ollessa yli 20 000 markkaa verotus alkaisi erittäin lievänä. Vielä 30 000 mar- kan kohdalla se olisi vähäistä eli 110 markkaa, kun hallituksen esityksen mukaan siitä maksettai- siin 1 624 markkaa. Ehdottamamme veroasteikko on kauttaaltaan lievempi kuin hallituksen esitys, niin että vasta verotettavan tulon noustua 120 000 markkaan tultaisiin hallituksen esittä- mälle tasolle. Suurissa tuloissa verotus olisi vas- taavasti selvästi kovempaa kuin hallituksen esitys.

Tuloveroasteikkoon esittämillämme muutoksil- la samoin kuin muillakin verotusta koskevilla ehdotuksillamme haluamme osoittaa suunnan, mihin tulisi kulkea. Hallitus ja nyt myös valio- kunnan enemmistö kulkevat, kuten edellä on todettu, täysin päinvastaiseen suuntaan.

Ehdottamamme varallisuusveroasteikko

Varallisuusveroasteikkoon ehdotamme puole- taan muutosta, joka merkitsisi paluuta parin vuoden takaiseen käytäntöön verotuksen alarajan kohdalla. Ylimpien varallisuusveroluokkien pro- sentteihin ehdotamme puolestaan selvää korotus- ta. Toisaalla esitämme kuitenkin tulo- ja varalli- suusverolakiin sellaista muutosta, että asunnon arvo verotuksessa määriteltäisiin siten, että taval- linen asunto ei joudu verotuksen kohteeksi.

Ehdottamamme veroprosentit

Yhteisöjen varallisuusveroprosentiksi ehdotam- me 1,5 ja samalla katsomme, että osakeyhtiöt ja osuuskunnat tulee saattaa varallisuudesta ver- rolle. Se on omiaan tehostamaan yritysvarallisuus- den käyttöä ja samalla voidaan osa teknologia- hyödyistä siirtää yhteiskunnan käyttöön.

Yhteisöjen tuloveroprosentin ehdotamme nos- tettavaksi takaisin 43 %:iin.

Ehdotammekin,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

vuodelta 1987 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavista veroasteikoista ja veroprosenteista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

2 §

Progressiivinen tuloveroasteikko on seuraava:

Verotettava tulo	Vero alarajan kohdalla	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta
mk	mk	mk
20 000— 30 000	10	1
30 000— 40 000	110	15
40 000— 50 000	1 710	26
50 000— 60 000	4 310	29
60 000— 70 000	7 210	33
70 000— 90 000	10 510	37
90 000—110 000	17 910	38
110 000—130 000	25 510	42
130 000—160 000	33 910	46
160 000—200 000	47 710	50
200 000—	67 710	55

3 §

Progressiivinen varallisuusveroasteikko on seuraava:

Verotettava varallisuus	Vero alarajan kohdalla	Vero alarajan ylittävästä varallisuudesta
mk	mk	%
300 000— 500 000	350	1,8
500 000— 650 000	3 950	2,0
650 000— 800 000	6 950	2,3
800 000— 950 000	10 400	2,6
950 000—1 100 000	14 300	2,9
1 100 000—	18 650	3,2

4 §

Yhteisön tuloveroprosentti on 43 ja yhteisön varallisuusveroprosentti 1,5.

5 ja 6 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 1986

Osmo Vepsäläinen

Ulla-Leena Alppi

III

Kokoomuksen eduskuntaryhmä on toistuvasti kiinnittänyt huomiota verotuksen kiristymiseen ja erityisesti veronmaksajan tulonlisäyksestään maksaman veron suuruuteen. Hallitus ei ole edes aloittanut marginaaliverotuksen uudistamista, vaan on tyytynyt vain eräiden selvitysten tekoon. Poliittista rohkeutta välttämättömään uudistukseen on puuttunut. Korkean rajaveron muodossa tapahtuvaa verotusta aiotaan hallituksen taholta jatkaa kokoomuksen ponnisteluista huolimatta.

Kokoomuksen eduskuntaryhmä ehdotti eduskunnalle vuoden 1986 verojen määrästä säädetessä, että olisi aloitettu maltillinen marginaaliverouudistus. Eduskunta ei kokoomuksen ehdotusta tuolloin hyväksynyt. Nyt hallitus on tulopoliiti-

tisen ratkaisun yhteydessä luvannut, että henkilökohtaista tuloverotusta tullaan keventämään tämänvuotisiin veroperusteisiin verrattuna noin 1,5 miljardilla markalla. Se sisältäisi täysimääräiset inflaatiotarkistukset tuloveroasteikkoihin ja keskeisiin vähennyksiin, joihin hallitus arvioi kulu- van runsaat puoli miljardia markkaa, sekä muut henkilökohtaisen verotuksen huojentamistoimenpiteet. Tätä lupausta hallitus ei aio noudattaa. Kokoomus katsoo, että marginaaliverouudistuksen painotettuna, että suurin hyöty tulee pieni- ja keskituloisille, olisi nyt aloitettava.

Liian korkean marginaaliveron on havaittu aiheuttavan useita epäkohtia. Näitä ovat veropaineinflaatio, epätarkoituksenmukainen taloudelli-

nen toiminta verojen välttämiseksi, lisätyön tekemisen kiihokkeiden puuttuminen ja veromoraalin heikentyminen. Lisäksi kansantalouden voimavaroja käytetään liian korkean verotuksen ohjaamana epätarkoituksenmukaisesti. Valtiovarainministeriö on keskipitkän tähtäimen suunnitelmassa keväällä 1985 kiinnittänyt vakavaa huomiota edellä mainittuihin epäkohtiin.

Vuodesta 1976 lähtien vuosittain hyväksyttyyn veroasteikkoon on tehty inflaatiotarkistus, joka ei kuitenkaan aina ole vastannut toteutunutta inflaatiota. Verotuksen kiristymisen ehkäiseminen olisi edellyttänyt täysimääräisiä ansiotasoindeksiin sidottuja inflaatiotarkistuksia. Myös kunnallinen veroäyri on noussut kirkollisveroäyriin, sairausvakuutus- ja kansaneläkemaksujen ohella. Näin valtion tulovero onkin Suomessa OECD-maiden progressiivisimpia yhdessä Ruotsin ja Norjan kanssa.

Korkeimmillaan Suomessa voi marginaalivero kohota 70—75 %:n tasolle, mikä on kansainvälistä huippuluokkaa. Keskituloluokissa on marginaalivero Suomessa verrattuna useimpiin muihin OECD-maihin kaksinkertainen. Niinpä meillä lähes miljoona veronmaksajaa maksaa tulonsäyksestään 50 % tai enemmän veroja. SAK:laisen keskipalkkaisen jäsenen verotus voi johtaa yli 40 %:n marginaaliveroon. TVK:n keskipalkkaisen jäsenen marginaaliverojen voidaan arvioida olevan 43—48 %. STTK:laisista valtaosan marginaalivero on 48—53 %. Valtaosan akavalaisista marginaalivero on 48—58 %. Näin ollen marginaalivero on Suomessa koko kansan ongelma, jonka korjaamisen välttämättömyyteen kaikki ammattijärjestöt ovat kiinnittäneet vakavaa huomiota.

Kokoomuksen tavoite on, että marginaaliveroastetta on voitava laskea kauttaaltaan. Painopisteen tulee olla keskituloluokissa ja erityisesti nk. köyhyysloukkuun putoavien ihmisten tuloluokissa. Koska varsinkin keskituloluokkiin kohdistuvien veromuutosten valtiontaloudelliset vaikutukset ovat merkittäviä, tulee kevennyksessä edetä asteittain. Kokoomuksen tavoitteena on verotuksen selvä keventäminen ja tuloluokkavälien tarkistaminen, marginaaliveroprosenttien alentaminen sekä vähennysjärjestelmän yksinkertaista-

minen. Lopullisena tavoitteena on päästä siihen, että mahdollisimman monelle palkansaajalle jää ansaitusta lisämarkasta käteen vähintään puolet.

Kokoomus esittää vuodelta 1987 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavaksi progressiivista tuloveroasteikkoa, johon on voimassa oleviin taulukoihin verrattuna tehty inflaatiotarkistukset, tuloluokkia on pidennetty ja marginaaliveroprosentteja on alennettu. Yhteisöjen yhden prosentin varallisuusvero ehdotetaan poistettavaksi. Yritysverotusuudistukseen liittyen ehdotuksessa esitetään, että varallisuusveroa ei peritä vuodelta 1987. Tarkoituksena on, että varallisuusvero poistetaan kokonaan.

Lakiehdotuksen 2 §:ssä esitetään tuloveron maksamisen alarajaksi 17 000 markan vuositulo. Vuoden 1986 verotuksessa alaraja on 15 000 markkaa. Kaikki palkansaajat saavat lievemman veroasteikon kuin voimassa olevissa veroasteikoissa. Tuloluukkien piteneminen merkitsee sitä, että tulon lisät eivät joudu yhtä todennäköisesti marginaaliveroprosentin nousun kohteeksi kuin nykymuotoisessa asteikossa. Tämä vähentää ns. köyhyysloukkuilmion kohteeksi joutumisen todennäköisyyttä. Ehdotuksessa valtion tuloveron korkein marginaaliveroprosentti on 50.

Varallisuusveron määrittämisen perustana olevaa varallisuuden alarajaa korotettiin tämän vuoden verotuksessa 800 000 markkaan. Varallisuusverotukseen tehdyt muutokset eivät kuitenkaan juuri helpota eräiden yrittäjäryhmien asemaa, koska myyntivoittoverotuksen uudistaminen merkitsee uutta veroa juuri samalle varallisuustasolle, joka jää varallisuusverotuksen piiriin. Varallisuusverotus vaikuttaa edelleen myös yritysten tuloksen näyttämiseen, koska parempi tulos nostaa osakkeiden verotusarvoja. Sen vuoksi kokoomus esittää, että varallisuusveroa ei perittäisi vuodelta 1987. Varallisuusveron pysyvää poistamista tarkoittavat muutokset tulisi tehdä erikseen tulo- ja varallisuusverolakiin.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

vuodelta 1987 toimitettavassa valtionverotuksessa sovellettavasta veroasteikosta ja veroprosenteista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

2 §

Progressiivinen tuloveroasteikko on seuraava:

Verotettava tulo	Vero alarajan kohdalla	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta
mk	mk	%
17 000— 25 000	10	9
25 000— 45 000	730	20
45 000—100 000	4 730	28
100 000—160 000	20 130	36
160 000—270 000	41 730	43
270 000—	89 030	50

3 §

Yhteisön tuloveroprosentti on 33 (*poist.*).

4 §

(Kuten 5 § valiokunnan mietinnössä)

5 §

(Kuten 6 § valiokunnan mietinnössä)

6 §

(*Poist.*)

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 1986

Kimmo Sasi
Pertti Salolainen

Heikki Järvenpää
Pentti Mäki-Hakola